מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהי מורשת ובמה היא שונה מירושה
- להכיר את התהליך שבו דברים עוברים מדור לדור
- לזהות מורשת של משפחה, של קהילה ושל עם

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת מילים

1. ב – כל מה שעובר מדור לדור
2. ב – מי שמקבלת ירושה ממישהו
3. ג – להעביר דבר לדורות הבאים
4. ב – קבוצת אנשים שנולדו בערך באותה תקופה
5. ב – דבר שחוזרים ועושים בקהילה או במשפחה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – שתי המילים נבנות מאותו שורש לשוני הקשור להעברה בין דורות
2. לא נכון – מורשת יכולה להיות של משפחה, של קהילה ואף של עם שלם
3. נכון – מנהג כזה עובר בתוך קהילה מסוימת מדור לדור
4. נכון – השפה עוברת מדור לדור בכל העם
5. לא נכון – זו דוגמה למורשת משפחתית קטנה, לא של עם

חלק ג' – התאמה בין מילה להסבר

1 – ב (מה שעובר מאדם לאדם אחריו)
2 – ה (מי שמקבלת ירושה)
3 – ד (כל מה שעובר מדור לדור)
4 – ג (אנשים שנולדו בערך באותה תקופה)
5 – ו (להעביר לדורות הבאים)
6 – א (דבר שחוזרים ועושים בקהילה)

חלק ד' – סדרו את מעגל המורשת

1. מישהו בדור קודם יוצר או שומר משהו (מתכון, שיר, מנהג)
2. הוא מלמד או מעביר אותו לאחרים
3. הדור הבא מקבל ושומר עליו
4. הדור הבא עושה אותו בעצמו ולפעמים משנה מעט
5. הדור הבא מוריש אותו הלאה – והמורשת ממשיכה לחיות

חלק ה' – השלימו את המילה החסרה

1. מורשת
2. יורשת
3. דור
4. מנהג
5. מוריש
6. מורשת

חלק ו' – סיווג מורשת

1. מורשת משפחתית: מתכון או כינוי שעובר בתוך משפחה.
   מורשת של עם: שפה, תנ"ך או חג שחוגג כל העם

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ירושה - דבר אחד שעובר; מורשת - כלל הדברים שעוברים מדור לדור
- למשל מנהג חג של קהילה מסוימת או ניגון מיוחד
- כל דור מקבל, שומר, לפעמים משנה ומעביר הלאה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על דוגמה מהכיתה למורשת משפחתית לפני תחילת הדף
- כדאי לחזק את ההבדל בין מורשת משפחה/קהילה/עם באמצעות דוגמאות מהחיים של התלמידים
- פעילות הסידור (מעגל המורשת) מומלץ לבצע בזוגות לפני המענה האישי

דף תרגול: מה קיבלנו בירושה – מהי מורשת

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מורשת זה דברים שאנחנו מקבלים מהסבים והסבתות, ומהעם שלנו. בדף הזה נלמד מילים חדשות ונבין איך מורשת עוברת מדור לדור.

📖 מילון קטן:

ירושה	דבר שעובר מאדם לאדם אחריו, כמו שעון או בית
מורשת	כל מה שעובר מדור לדור בעם או במשפחה
דור	קבוצת אנשים שנולדו בערך באותה תקופה
יורש/יורשת	מי שמקבל ירושה ממישהו
להוריש	להעביר משהו לדורות הבאים
מנהג	דבר שחוזרים ועושים בקהילה או במשפחה
שורש	חלק מהמילה שנותן לה את המשמעות העיקרית
קהילה	קבוצת אנשים שחיים או נוהגים ביחד

1 חלק א' – הבנת מילים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המילה מורשת אומרת?

א) כסף שמקבלים מהבנק ב) כל מה שעובר מדור לדור ג) חג שחוגגים פעם בשנה

ד) בית ספר חדש

2. מה זה יורשת?

א) מי שמלמדת בבית ספר ב) מי שמקבלת ירושה ממישהו ג) מי שכותבת שירים

ד) מי שגרה בעיר אחרת

3. מה המשמעות של להוריש?

א) לקנות דבר חדש ב) לשכוח משהו ישן ג) להעביר דבר לדורות הבאים ד) לנסוע לחופשה

4. מה המילה דור אומרת?

א) מקום מגורים ב) קבוצת אנשים שנולדו בערך באותה תקופה ג) סוג של מתכון ד) שם של חג

5. מה זה מנהג?

א) דבר שעושים פעם אחת בלבד ב) דבר שחוזרים ועושים בקהילה או במשפחה ג) שם של ספר

ד) כלי מטבח

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ירושה ומורשת באות מאותו שורש	☐	☐
2	מורשת שייכת רק למשפחה אחת ולא לעם שלם	☐	☐
3	מנהג חג של יוצאי ארץ מסוימת יכול להיחשב מורשת קהילתית	☐	☐
4	השפה העברית היא דוגמה למורשת של עם	☐	☐
5	כינוי מצחיק שעובר בין אחים הוא דוגמה למורשת של עם שלם	☐	☐

3 חלק ג' – התאמה בין מילה להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ירושה	____	**א.** דבר שחוזרים ועושים בקהילה
2. יורשת	____	**ב.** מה שעובר מאדם לאדם אחריו
3. מורשת	____	**ג.** אנשים שנולדו בערך באותה תקופה
4. דור	____	**ד.** כל מה שעובר מדור לדור
5. להוריש	____	**ה.** מי שמקבלת ירושה
6. מנהג	____	**ו.** להעביר לדורות הבאים

4 חלק ד' – סדרו את מעגל המורשת

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הדור הבא עושה אותו בעצמו ולפעמים משנה מעט
☐	הדור הבא מקבל ושומר עליו
☐	הדור הבא מוריש אותו הלאה – והמורשת ממשיכה לחיות
☐	מישהו בדור קודם יוצר או שומר משהו (מתכון, שיר, מנהג)
☐	הוא מלמד או מעביר אותו לאחרים

5 חלק ה' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. מתכון של סבתא שעובר מדור לדור הוא דוגמה ל _____ משפחתית

2. מי שמקבלת שעון ישן מסבא שלה נקראת ה _____ שלו

3. קבוצת אנשים שנולדו בערך באותה תקופה נקראת _____

4. ריקוד שחוזרים ועושים בקהילה ביום חג נקרא _____

5. כשאדם מעביר משהו לדורות הבאים אומרים שהוא _____ אותו

6. השפה העברית היא _____ של כל העם

6 חלק ו' – סיווג מורשת

ענו בקצרה.

1. תנו דוגמה למורשת משפחתית ולמורשת של עם, והסבירו בקצרה את ההבדל ביניהן

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין ירושה למורשת?

תנו דוגמה אחת למורשת של קהילה

מהו התפקיד של 'דור' במעגל המורשת?

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀